

**Dansk Ultralyd Diagnostisk Selskab (DUDS) og
Dansk Radiologisk Selskab (DRS)
Holdningstilkendegivelse vedrørende ultralydkompetencer i det
Almen Medicinske Speciale i Danmark
Januar 2018**

Baggrund

Praktiserende læger (PL) anskaffer i stigende grad ultralydskannere, som anvendes til selvstændig ultralydundersøgelse (UL) af patienter i egen praksis.

DUDS/DRS mener, at et relevant og realistisk kompetenceniveau som et flertal af PL kan tilegne sig, anvende og vedligeholde i egen praksis er en forudsætning for at opnå den nødvendige kvalitet og ensartethed for anvendelse af UL i egen praksis. En fokuseret ultralydundersøgelse (FUS), hvor der tages stilling til kliniske problemstillinger, der kan svares ja eller nej til, anses for realistisk. En aktiv og fagligt funderet gruppe af PL arbejder inden for Dansk Selskab for Almen Medicin (DSAM) for at definere krav til en ultralyduddannelse for PL.

DUDS/DRS ønsker at sikre kvalitet for UL af danske patienter uanset, hvem der udfører dem. Flere andre specialer anvender UL til afgrænset undersøgelse af speciale-relevante organer, hvor UL kompetencerne er på et niveau som alle specialister i det pågældende speciale besidder.

Det Alment Medicinske speciale er antalmæssigt stort (ca. 3600) og interessen i gruppen spænder vidt - fra ingen til meget stor –indenfor forskellige anatomiske områder og specialer (fx muskuloskeletale, gynækologiske, obstetriske, kardiovaskulære, abdominale og nefrourologiske skanninger, punkturer og blokader).

DUDS/DRS ønsker således at sikre et ensartet kompetenceniveau for UL i almen praksis.

DUDS/DRS mener:

- At fokuseret ultralydskanning (FUS) udført ved PL i egen praksis kan bidrage til et bedre patientforløb ved en hurtigere afklaring af en række kliniske tilstande.
- At et relevant og realistisk kompetenceniveau i fokuseret ultralyd, som et flertal af PL kan tilegne sig, anvende og vedligeholde i egen praksis, er en forudsætning for at opnå den nødvendige kvalitet og ensartethed.
- At der i enighed med DSAM bør etableres en konsensus om
en kompetenceliste med relevante fokuserede ultralydundersøgelser, der også

specificerer indholdet i en tilsvarende basisuddannelse som er målrettet alle PL (Common Trunk).

- At PL, der ønsker yderligere kompetencer kan opnå disse gennem en valgfri overbygning med fokuserede kurser fx gyn/obs, MSK.
- At UL ved PL ikke må erstatte eller forveksles med en systematisk ultralydskanning af et helt organområde ved anden speciallæge.
- At det altid skal journalføres at fokuseret-UL er foretaget.
- At PL som minimum bør gennemgå færdighedskurser i relevante fokuseret ultralyd anvendelse.

Anbefalinger:

DUDS anbefaler overordnet at følge de Europæiske retningslinjer (EFSUMB's retningslinjer¹) for at praktisere UL-skanning selvstændigt i et klinisk speciale.

Et tilstrækkeligt kompetenceniveau opnås ved et uddannelsesforløb med teoretisk undervisning, superviseret praktik, samt efterfølgende selvstændig klinisk anvendelse af FUS med en vis frekvens . Kompetenceniveauet bør defineres ved en liste med relevante/realistiske FUS undersøgelser

fx FUS af:

- Thorax: pleural ansamling.
- Abdomen: galdesten, hydronefrose, aortaaneurisme,
- fri intraabdominal væske
- urinretention/residual urin
- Ekstremiteter: ansamling i større led, Bakercyste.
- Punktur af overfladiske ansamlinger, blokader

DUDS foreslår:

- En basisuddannelse i FUS som er målrettet alle PL.
- Efterfølgende overbygningskurser målrettet PLs individuelle interesseområder.

DUDS/DRS mener endvidere:

- At relevante specialer, der allerede anvender ultralyd bør høres før kompetencer indenfor deres speciale indføres for PL (fx gynækologi, kardiologi, urologi) og kompetencelisten afstemmes herefter.
- At certificering ved ét bestemt kursusforløb forhindrer løbende udvikling, og der derfor ikke bør være monopol på kurser.

DUDS og DRS Bestyrelser;

Januar 2018

Kontakt: formand@duds.dk

¹("Minimum Training Requirements for The Practice of Medical Ultrasound in Europe, Appendix 1 & 2" fra European Federation of Societies of Ultrasound in Medicine and Biology, EFSUMB (www.efsumb.org)